

T.Y.B.Com {April – 2016}
Psychology of Human Behaviour at work

QP Code : 17665

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.** (1) Attempt five questions in all.
(2) Attempt **any two** questions from section I and any three questions from Section II
OR
Attempt any three questions from Section I and any two questions from Section II
(3) All answers should be written in the same answer book.
(4) Figures to the right indicate full marks.

SECTION I

1. Explain the following terms :— (**Any four**) 20
(a) Management Roles.
(b) Organizational Behavior
(c) Work life Balance
(d) Work force diversity
(e) Working in networked organizations
(f) Deviant workplace Behaviors
2. State whether the following statements are True or False and give reasons for the same (**Any four**) :— 20
(a) Attitudes have three components.
(b) Employee engagement is a type of job attitude.
(c) Organizational commitment is a negative - work related attitude.
(d) There are four distinct responses to job satisfaction by employees.
(e) Satisfied employees increase customer satisfaction and loyalty.
(f) Job satisfaction and organizational citizenship behaviors are not related.
3. Define motivation. Discuss the goal setting theory of motivation. 20
4. Give reasons for the following statements (**Any four**) 20
(a) Psychological contract is an unwritten agreement that exists between employees and management.
(b) All group members play a role.
(c) Groups always have norms.
(d) Managers can minimize group think.
(e) Group cohesiveness can be encouraged.
(f) Electronic meeting is inexpensive.

[TURN OVER

5. Discuss different ways to develop better working relationships. 20

SECTION II

6. Write short notes on :— (Any four) 20
- (a) Importance of communication
  - (b) Communication process
  - (c) Informal communication
  - (d) E-mail
  - (e) Barriers to effective communication
  - (f) Politically correct communication.
7. Define leadership. Explain the behavioral theories of leadership. 20
8. Explain the following terms (Any four) 20
- (a) Power
  - (b) Reward power
  - (c) Factors affecting dependency
  - (d) Power tactics
  - (e) Organizational politics.
  - (f) Impression management
9. Explain the following statements:— (Any four) 20
- (a) Traditional view of conflict assumes that all conflicts are bad.
  - (b) Conflict starts with incompatibility.
  - (c) For conflicts to occur perception of conflict is essential.
  - (d) Conflicts that hinder performance is dysfunctional conflict.
  - (e) Personality traits affect negotiation.
  - (f) Sometimes consultants are required to find a solution.
10. Write a detailed note on occupational stress. 20

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) एकूण पाच प्रश्न सोडवा
 (२) पहिल्या विभागातून कोणतेही तीन व दुसऱ्या विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. किंवा पहिल्या विभागातून कोणतेही दोन व दुसऱ्या विभागातून कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 (३) सर्व उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.
 (४) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

विभाग - १

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा :- (कोणत्याही चार) २०
 (अ) व्यवस्थापनाच्या भूमिका
 (ब) संघटनातील वर्तन
 (क) कार्य-आयुष्य तोल
 (ड) कर्मचाऱ्यांमधील विविधता
 (इ) जाळे (Network) संघटनांमध्ये काम करणे
 (फ) कार्याच्या जागेतील मार्गभ्रष्ट वर्तन
२. खालील विधाने बरोबर की चूक ते सांगून, त्यांची कारणे द्या:- (कोणतेही चार) २०
 (अ) अभिव्यक्तित तीन घटक असतात.
 (ब) कर्मचारी वचनबद्धता कार्य अभिव्यक्तिचाच प्रकार आहे.
 (क) संघटनात्मक बांधिलकी ही नकारात्मक कार्य संबंधित अभिवृत्ती असते.
 (ड) कर्मचारी कार्य समाधान चार प्रतिक्रिया स्पष्ट करतात.
 (इ) समाधानी कर्मचारी ग्राहक समाधान व इमानदारी वाढवतात.
 (फ) कार्य समाधान आणि संघटनात्मक नागरिकत्वाचे संबंध नसतो.
३. प्रेरणेची व्याख्या द्या. प्रेरणेचे उद्दिष्ट निश्चिच सिध्दांत स्पष्ट करा. २०
४. खालील विधानांची कारणे द्या. २०
 (अ) मानसिक करार कर्मचारी आणि व्यवस्थापनामधील एक अलिखित करार असतो.
 (ब) समूहातील सगळे सभासद एक भूमिका निभावतात.
 (क) समूहांना एक स्थापित प्रमाण (Norms) असते.
 (ड) समूह विचार कमी करण्याचा व्यवस्थापक प्रयत्न करतात.
 (इ) समूह संलग्नता प्रोत्साहित केली जाऊ शकते.
 (फ) Electronic Meeting कमी खर्चीक असते.

[TURN OVER

५. चांगले कार्यसंबंध विकसित करण्यासाठी वेगवेगळ्या मार्गाची चर्चा करा. २०

विभाग - २

६. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) २०

- (अ) संप्रेषणाचे महत्त्व
(ब) संप्रेषण प्रक्रिया
(क) अनौपचारिक संप्रेषण
(ड) इ-मेल
(इ) संप्रेषणातील अडथळे
(फ) राजकीय दृष्ट्या अचुक संप्रेषण

७. नेतृत्वाची व्याख्या द्या? नेतृत्वाचे वर्तनात्मक सिद्धांत स्पष्ट करा. २०

८. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही चार) २०

- (अ) सत्ता
(ब) बक्षिस सत्ता
(क) अवलंबित्व निर्माण करणारे घटक
(ड) सत्तेचे डावपेच
(इ) संघटनात्मक राजकारण
(फ) छाप मारण्याचे व्यवस्थापन

९. खालील विधाने स्पष्ट करा (कोणत्याही चार) २०

- (अ) संघर्षाच्या पारंपारिक दृष्टीकोनाने गृहीत धरले होते की सगळे संघर्ष हानिकारक असतात.
(ब) विसंगती ही संघर्षातील पहिली पायरी आहे.
(क) संघर्ष घडण्याकरिता संघर्ष संवेदनाची गरज असते.
(ड) वाटाघाटीवर व्यक्तिमत्त्वाच्या वैशिष्ट्यांचे प्रभाव घडते.
(फ) काही वेळा वाटाघाटीचे निरसन होण्यासाठी सल्लागारच्या मदतीची गरज असते.

१०. कार्याच्या जागेतील तणावाचे विस्ताराने स्पष्टीकरण द्या. २०
